

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului :	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor
Parohiile cl. I. și II. pe un an . . . 400 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 500 Lei	Manuscrisele nu se înapoază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”. Iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș	Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Pe pământul Transnistriei.

Umbrele înserării se lasă peste norii de praf ridicați de lungile coloane de autocamioane militare. Mașinile misionarilor ardeleni se aliniază în coloană.

Coborâm panta țărmlui basarabean, spre Nistru.

Nistrul! Un fior puternic răscolește simțirile noastre.

Aici a fost hotarul între două lumi?

Dar, vai, Nistrul ăsta, nu curge la margine de Țară Românească. Pe ambele lui maluri robotesc de veacuri, aceiași „Moldoveni” . . .

Am vrea să contemplăm valurile lui, parcă vecinic același și totuși, mereu altele, care șoptesc în mistice graiuri epopeea neamului de străjeri la porțile civilizației europene și creștine. Ne-ar trebui câteva clipe de liniște și pioasă reculegere, înainte de a pași pe noul pământ românesc; dar coloana de mașini ne mână din urmă și trecem în grabă Nistrul, pe pod de pontoane.

La capătul podului, pe pământul Transnistriei, pontonierii români ne aruncă în mașină câteva bucăți de mere. Este întâiul salut ce-l primim pe pământul desrobotit, din partea braivilor noștri ostași. Prea Sfințitul nostru Episcop Veniamin, împarte soldaților iconițe și cărți de rugăciuni.

După câțiva km. caravana misionarilor ardeleni se desparte. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae cu echipa de preoți din Arhiepiscopie, se îndreaptă spre Tiraspol. Prea Sfințitul Nicolae al Oradiei pornește pe același drum, spre Tiraspol, având să viziteze împrejurimile acestui oraș. Prea Sfințitul Vasile al Timișoarei — care a rămas să plece ceva mai târziu din Chișinău — va vizita Județul și orașul Dubăsari. Prea Sfințitul Veniamin al Caransebeșului însoțit de

Protodiaconul Teodor Roșca și preotul Marcu Bănescu, are drumul cel mai lung, trebuind să misioneze nordul „Republicii Moldovenești” — Jud. Râmnița și Baltă. — Este însă, foarte fericit că i s'a dat posibilitatea să facă acest drum și nu se gândește la oboseala drumului lung și la cele câteva zile pe care le va petrece în mașină.

După acest itinerar, noi pornim pe malul Nistrului, spre nordul Transnistriei, ieșind din coloana de mașini cu altă destinație.

Nu găsim nici o șosea. Drumul de câmp se ramifică des și ușor putem rătăci. Se pare că încep greutățile călătoriei pe întinsul pământului transnistrian, atât de lipsit de șosele.

Prea Sfințitul consultă harta de turism și constată că trebuie să trecem prin comuna Teja. După câteva minute, nimerind drumul, într'adevăr, ajungem în Teja. La întâia casă a comunei, întâlnim un copil de vreo 12 ani. Oprim mașina și-l întrebăm: știi românește? „Păi că sântem moldoveni și vorbim moldovinește” ne răspunde el, apropiindu-se de mașină.

Il întrebăm dacă știe drumul spre Tașlăc. Tânărul cheamă pe tatăl său care tocmai ieșise din bojdeuca împrejurită cu gard de lut și acesta ne dă primele informații asupra drumului și asupra satului.

Se adună în jurul mașinei noastre un grup de copii, bărbați și femei. Am vrea să știm o mulțime de lucruri și de aceea coplesim pe simpaticii noștri moldoveni cu tot felul de întrebări. Ne răspund prompt într'o frumoasă limbă românească- Găsim dela ei că satul are peste 3000 de locuitori moldoveni. Copiii sunt aproape toți botezați, fiindcă mai găseau bieții oameni, câte un preot, cu toată prigoana antichristului. Cei mai bătrâni, n'au conținut să se roage lui Dumnezeu, iar copiii, știu să-și facă semnul crucii — dar nu prea știu rugăciuni, fiindcă la școală nu învățau de acestea. — Sunt foarte feri-

ciți că au venit frații români să-i scape de urgie și oridecâte ori pronunță numele Domnului nostru Iisus Hristos sau al ostașilor români, se închină și ochii li se umezesc de lacrimi.

Un alt val de bucurie inundă sufletele noastre.

Însfârșit marea teamă care stăpânea sufletele noastre când am trecut Nistrul, se destramă și se risipește ca un vis urât. Sufletul moldovenilor a rămas același. Valul pustietor de suflete și de omenie al celor fără Dumnezeu, a trecut peste ei fără să le poată răvăși credința, fără să-i poată smulge din tradiția lor strămoșească.

Sunt atât de plăcuți la vorbă acești moldoveni, încât cu multă părere de rău ne hotărâm să ne despărțim de ei. Am căpătat însă convingerea că suntem printre frați de un sânge și de o lege.

Prea Sfințitul le împarte iconițe și cărțile de rugăciuni pe care ei le primesc cu o impresiune de bucurie, închinându-se și sărutându-le. O undă de tristețe trece peste fața lor, când își dau seama că ne pregătim să plecăm, fiindcă ei crezuseră că rămânem la ei. Impresionat, cu glasul vibrând de emoție, Prea Sfințitul îi mângăie, spunându-le că încurând vor primi și ei un preot și până atunci ei să-și refacă biserica și să se roage cum știu lui Dumnezeu.

Li lăsăm apoi închinându-se și ridicând mâinile și ochii spre cerul înstelat?

Un tânăr se oferă să ne conducă până la satul următor — fiindcă drumul e greu de găsit, mai ales pe întunec. Il luăm cu noi în mașină și pornim spre Butor.

Calăuza noastră, Petre Arnăutu, ne încântă tot drumul, cu moldoveneasca lui plăcută.

Ne arată cazematele rusești pe care le-au distrus ostașii noștri. „Acum nu ne temem de bolșevici, că ne apară soldații voștri“ ne mărturisește el.

În societatea lui Arnăutu, drumul ni s'a părut foarte scurt.

Ajungem în comuna fruntașă Butor, Jud. Tiraspol. Oprim în fața primăriei și ne despărțim de Arnăutu. Vreau să-i dau un bacșiș dar el îmi spune că n'are ce să facă cu banii. Prin mâna lui, dealtfel puțini bani au trecut. Valoarea leului românesc și a mărcii germane (Reichskreditkassenscheine) pentru Transnistria n'o cunoaște iar rubiele rusești nu le mai vrea. Și Petre Arnăutu, băețandrul de 16 ani, disprețuind banii se perde în întunec, urându-ne

noapte bună. Il urmăresc și-l admir cum sare în exuberanța tinereții lui șanțul șoselei și cuget mult în urma lui: cum ar fi izbutit oare, urătorii de Dumnezeu, să modeleze acest chip de moldovean sfătos, acest suflet deschis și curat, după asemănarea lor?

Butor, 18 Septembrie 1941.

Pr. M. Bănescu.

Paradoxii anglicane, americane și comuniste.

Se înmulțesc tot mai mult, în ultimul timp, și din partea Sovieticilor în diaspora și din partea celor ce mai pot să-și permită vreo atitudine încă, în Rusia neocupată, semnele unei reînnoiri penitente spre Biserică și spre Dumnezeu.

O reînnoire însă, cu semne cât mai vizibile și cât mai trâmbițate. Se suc Rușii comuniști pe acoperișuri, spre a arăta lumii că sunt credincioși, că se roagă lui Dumnezeu, că sunt, cu alte cuvinte, oameni ca noi și nu fiare!

Dar, să ne întrebăm și noi, față de aceste semne grăbite de regăsire în câteva luni a lui Dumnezeu pe care L-au hulit, batjocorit și din nou L-au răstignit timp de două decenii: Este oare sinceră această schimbare la față sovietică?

Și, dela început, trebuie să răspundem, fără a mai căuta alte aspecte de conversiune sufletească, sau motive de dialectică religioasă, că această nouă atitudine sovietică este una din cele mai perfide și îngrozitoare manopere bolșevice, pusă în slujba lor și a lui Satan.

Fiindcă, atât cât în Rusia va domni comunismul, și el încă domnește, nu poate fi vorba nicidecum de o reînnoire penitentă la credință și la Dumnezeu. Comunismul este prin sine însuși contrar creștinismului. S'ar putea zice, că el trăește numai datorită opoziției sale radicaliste contra a tot ce este biserică, cult, religie, credință, Dumnezeu și suflet.

Și atunci, unde este explicația acestei conversiuni noi la creștinism? Este în psihologia celui ce agonizează, deși tot atunci încă este destul de periculos, și încearcă să se salveze și cu ajutorul unui păiu. Sovieticul comunist, indiferent că este ambasadorul Maisky dela Londra sau acoliții lui Stalin dela Moscova, mișcă repede din buze, își pleacă capetele lor seci, în mișcări anapoda, botează tankuri și calcă trepte

și praguri de biserici, spre a înșela lumea și poate că: spre a înșela și pe Dumnezeu!?

E nonsensul și paradoxul cel mai clasic, ca tu, comunist, care ai înființat bazare cu relicvii, moaște, prapore, cruci, odăjdii și alte obiecte de cult, ca tu, comunist, care ai transformat bisericile în muzee ale groazei și în cinematografe, iar în Spania te-ai dedat la excese iconoclaste, în văzul aceluiași Dumnezeu și aceleași lumi, să vii acum și să ceri ajutor dela același Dumnezeu și îndurare dela aceeași lume! Departe de a pune la îndoială marea îndurare dumnezească, ceea ce ar trebui să știe fiecare comunist ar fi, că există și o dreptate și o pedeapsă Dumnezească, ce nu poate fi desrădicată, oricare ar fi concepțiile și negațiile ateiste și comuniste, și care cade la timp și întotdeauna.

De aceea, de destulă mirare ne e cuprinsă mintea de faptele nesăbuite ale unor teologi anglicani de rasă, care mai ales în ultimul deceniu și-au arătat savantlăcu, ca episcopii de de York și Canterbury, care mai pot încă să se roage și acum, în oprobriul întregii lumi civilizate, pentru victoria armilor bolșevice.

Și tot de aceeași mirare, dacă nu din punct de vedere teologic, atunci din punct de vedere doctrinal — etic social — filosofic — politic, sau oricum ar mai fi acest punct de vedere, ne e cuprinsă mintea și față de încercările lui Roosevelt de a cere sovieticilor libertatea religioasă în Rusia. Te cuprînde, dacă nu durerea cea mai sfâșietoare, în fața acestor minți atât de opace, în afara intereselor britanice sau americane, atunci o desnădejde fără margini, în fața acestei năi a Bisericii, care se învrednicește, în aceste vremuri de furtună cosmică, de astfel de cărmaci. Și protestele au pornit din partea episcopilor de pretutindeni, nu numai din Germania, au pornit și din Franța și din America, ba chiar și din Finlanda ortodoxă.

La toate acestea ce răspund Anglicanii? Răspund cu rugi pentru biruința bolșevismului în lume, răspund cu liturgii-mascarade, ținute la picioarele aceluiași Dumnezeu atoaterăbdător, pentru ca paradoxurile să se vârfuiască unele peste altele!!

Un clasic caz, de paradoxul ce e, s'a întâmplat, așa, în ultimul timp, la Londra: S'a oficiat un serviciu divin, la care a asistat toate personalitățile sovietice din Londra; comunismul s'a rugat lui Dumnezeu să biruiască pentru a-l distruge toate altarele din Europa, iar la urmă, ca țiganul la mal, deplin convinși

că le-a fost ascultată ruga, au cântat Internaționala!!

Biată minte sovietică și biată credință anglicană!

Prof. Dr. Petru Rezuș

Misiunea în Basarabia și Transnistria.

II

Duminecă 7 Octombrie a. c. celebrăm prima sf. Liturghie în catedrala din Ismail. Servesc P. SS. LL. episcopul Veniamin și episcopul locotenent Policarp, cu un sobor de preoți format din consilierii eparhiali: T. Dumbravă, M. Madan și V. Constantinov, preoții: N. Berov, Dr. Tr. Coșeriu, P. Ierhan, Ierom. N. Gore, și protodiaconii: T. Roșca și S. Băbuș. Intr'o atmosferă cucernică se începe sf. Liturghie, în fața mulțimei de credincioși, cari au venit des de dimineață printre ruinele fumegânde încă ale orașului, să se roage și să trăiască iarăși splendoarea ortodoxiei. — Corul catedralei în refacere, sub conducerea părintelui N. Tomenco a înălțat impresiunea de reculegere și reînnoire sufletească. La sfârșitul serviciului dumnezeesc păr. Dumbravă cetește înaltele decisiuni de numire prin care a fost încredințat Prea Sfințitul Policarp ca locotenent al eparhiei Ismailului. P.S. Sa printr'o cuvântare cu mult duh, își destăinuiește gândurile și inima părintească cu care a venit ca episcop al Americii să reorganizeze eparhia distrusă de bolșevici. Prea Sfințitul episcop Veniamin vorbește fraților basarabeni dela inimă la inimă, aducându-le cuvântul de mângăere, de admirație și de frățietate, dela frații bănațeni, cari au înțeles robia dușmanului. Rugăciunea bisericii noastre și vitejia ostașilor M. Sale Regelui Mihai I, de sub comanda Mareșalului legendar Ion Antonescu, au scăpat țara Basarabilor de sacrilegiile nemaipomenite ale „bezbojnicilor“ celor fără Dumnezeu. Dl Prefect N. Stănescu și dl primar Col. Ursulescu aduc salutul frățesc al administrației Statului, care se va îngriji ca biserica să se poată reorganiza în splendoarea ei de altădată.

După masă se stabilește definitiv după hartă, itinerariul celor trei echipe ale eparhiei Caransebeșului. Seara Prea Sfințitul episcop Veniamin, însoțit de consilierul Madan și protodiac. I. Roșca pleacă la port pentru a se

îmbarca pe vapor, mergând să cerceteze credincioșii din Vâlcov, dar greutățile războiului îi împedecă.

Luni la praznicul Nașterii Născătoarei de Dumnezeu, slujim sf. Liturghie la biserica „de o credință” din Ismail, unde se prăznuiește hramul bisericii. — Corul copiilor drăgălași înaltă simfonii curate, sub conducerea cantorului P. Cușacov. La priceasnă Prea Sfinția Sa episcopul Veniamin predică despre arătările lui Dumnezeu, ce Le-a trimis asupra noastră în anul trecut. Cutremorul și stăpânirea besbojnicilor, ce s'au abătut peste noi au distrus gospodăria, au pângărit altarele, au aprins bisericile, dar credința de mântuire a rămas ascunsă în sufletele basarabenilor oropsiți. Fecioara Maria — hramul bisericii — este păzitoarea orfanilor și a nenorociților; Ea se roagă neîncetat pentru mântuirea noastră. Din arătările ce s'a abătut, să învățăm, că îngrijirea de suflet este cea mai mare menire a omului pe pământ.

La sfârșitul sfintei liturghii, păr. Busuioc al bisericii de acolo roagă pe P. S. Sa să săvârșească sfințirea apei după înconjurarea bisericii. Sute de credincioși vin smeriți să primească botezul cu apă sfințită apoi iconițe și cruciulițe din mâna P. S. Sale. În curtea bisericii se servește o masă de post pentru toți creștinii cari au participat la sf. slujbă.

După masă vizităm bisericile din „Cetate” de pe malul Dunării, cari au fost decretate de mânăstiriri istorice, fiind zidite de Alex. Lăpușneanu și C. Brâncoveanu. În fața bisericilor se mai vedeau urmele esplosibelor ce au distrus lucrări consolidate de veacuri. Iconostasele aruncate, obiectele sfinte din sfintele altare și icoanele distruse și batjocorite de hoardele bolșevice. Mai vizităm și localul de inchiziție al enkevedeului, unde erau executați cei nemulțumiți cu regimul terorist.

Marti 9 Sept. a. c. plecăm cu mașina Prefecturii Ismail însoțiți de cons. Madan străbătând șesul întins și mănos al bugeacului Basarabiei. Ne oprim la mânăstirea Berisovca, unde Maica Andriana, întemeetora mânăstirii întâmpină pe P. Sfințitul episcop Veniamin. Surorile și maicile sosite din refugiu, adunau obiectele răvășite din biserică. Sosim seara în frunțașă comună Tătărești. În fața bisericii ne întâmpină protop. V. Șerban, preotul T. Stădincov. Popor mult se îmbulzește să sărute mâna P. S. Sale episcopului și să primească binecuvântare. Biserica este neîncăpătoare pentru mulțimea credincioșilor cari doresc să vadă arhiereu în odăjdii. Facem pomenirea eroilor

și rugăciunea pentru Țară și Rege. Răspunsurile lui Muzicescu le dă Corul mixt foarte bun condus de diaconul V. Braga. P. Sfințitul episcop Veniamin împărtășește fraților tătăreni gândurile și scopul cu care am venit să-i cercetăm. P. S. Sa socotește că venirea noastră la frații basarabeni este o recunoștiință a bisericii transilvănene, față de marele mecenat basarabean Vasile Stroescu, care acum 40 ani a jertfit mult din averea sa pentru prosperarea bisericii și întărirea românismului în Ardeal. Sfaturile duhovnicești și evocarea martirilor ce le-a făcut P. S. Sa, au cutremurat mulțimea îndeosebi a femeilor și a copiilor, de față. Partea mare a băbaților frunțași au fost deportați sau înrolați în armata roșie. La sfârșit arhiereu împarte cruciulițe și iconițe creștinilor și unui ploton local de 40 grăniceri sub comanda locotenentului I. Mălăgeanu. Atmosfera creștinească ce ne-a înconjurat nu trădează deloc că aci a fost centrul înfiorător de comuniști de altădată (Tatarbunar).

Mercuri dimineața în 10 Sept. a. c. plecăm spre Cetatea Albă. Ne oprim în Plătărești, pentruca să vedem cea mai frumoasă biserică din jud. C. Albă, prefăcută în cenușă de bombardamentele bolșevicilor la retragere. Protop. P. Vârzaru adânc îndurerat ne prezintă rămășițe de rame de argint aurite ce au împodobit obiectele din sf. altar, și cari acum formează moloz topit. Un clopot de 900 Kg. și altele mai mici abia se văd din cenușa cărților, a odăjdiilor și a altor ornamentații din fosta catedrală. Primarul Romaneș ne povestește cum comandantul bolșevic la retragere îi spunea: „Vrem să tragem în Dumnezeu creștinilor fasciști”!! La partea de răsărit, în curtea bisericii ne întâmpină 41 mormiute proaspăt săpate și frumos îngrijite. Sunt morminte de eroi, căci la căpătâi străjuește câte o cruce acoperită cu cască ciuruită sau zdrăntuită. Pe ele cetim cu înfrigurare: Căp. Popescu Tiberiu, Sublcot. Sotir Gheorghe, Căpit. Dumitrescu și alte nume sau „Erou necunoscut”. În sufletul nostru se profilau sutele de mii de eroi ai neamului românesc, împodobiiți cu virtuțile strămoșești!

Facem pomenirea morților și ne rugăm lui Dumnezeu pentru sufletele eroilor noștri dragi, cari veghează din Cer asupra țării noastre. De aci mergem în Uspensca, unde vedem biserica arsă de bolșevicii cari i-au dat foc, în stare de ebrietate, la retragere. P. S. Sa împarte și aici ca pretutindinea, pe unde am trecut: cruciulițe, iconițe și cărți de rugăciune, ca o mângâiere în durerea ce a lăsat-o teroarea roșie. În Bairamcea preotul local ne pri-

mește cu cântăreții bisericii. Poporul nu știa de sosirea P. Sfințitului, dar îndată ce a prins vestea sosirii unui vlădică, s'a adunat la biserică. P. S. Sa le aduce mângăierea fraților bănațeni, pentru robia ce au îndurat-o dela bolșevici, timp de un an.

Rap.

Cosmogonia biblică și teoriile științifice

(Continuare)

De Pr. I Firca

Pe lângă aceasta, argumentele pozitivistice cari au fost aduse în sprijinul tezei materialiste nu au deplină forță demonstrativă, atâta vreme cât un simplu raționament le poate dovedi absurde tatea. Așa ni s'a spus că telescopul și microscopul ar demonstra nemărginirea lumii în infinitul mare și în infinitul mic. Obiecțiunea care se aduce acestei afirmații se poate formula așa: Chiar dacă știința nu vede capătul în amândouă aceste direcții ea nu are dreptul să afirme că lumea nu are margini. Căci, dacă bunăoară am prinde într'un telescop traectoria unui obuz, am avea oare dreptul să o socotim infinită, întrucât nu îi vedem nici punctul de plecare, nici cel de sosire? Evident că nu.¹⁾

Dar, la dreptul vorbind, știința nici nu înregistrează *infinitul* material, ci numai *indefinitul* în diviziune și *incomensurabilul* pentru instrumentele sale de măsurătoare. Știința e depășită de realitate, atât în sensul microscopicului cât și în al colosalului, fără ca această depășire să poată fi dovedire în vre-un fel împotriva creației prin Dumnezeu.²⁾

Pentru concepția materialistă însă, care invadând toate domeniile cugetării omenești, a urmărit în deosebi eliminarea lui Dumnezeu dela începutul și de deasupra lumii, singura existență reală este universul material, conceput ca infinit în tim și spațiu, prin usurparea unora din atributele Divinității.³⁾

Iată ce spune în acest sens Littré, unul din teoreticienii acestei dogme: „L'axiome essentiel du matérialisme est l'éternité dela matière, à savoir qu'elle n'a pas eu d'origine et qu'elle

n'aura pas de fin“. Și continuă: „Comment sommes-nous arrivés à cet axiome? Par l'expérience a posteriori“.⁴⁾

Experiențele și datele a posteriori, la cari face aluzie aci, sunt de sigur acelea cari au dus la enunțarea celebrei legi a conservării materiei, a lui *Lavoisier*, părintele chimiei moderne: „In natură nimic nu se pierde, nimic nu se creiază, ci totul se transformă“. Afirmația este exactă — cu anumite amendamente și retușări — în ordinea noastră experimentală și pentru lumea noastră pe care trebuie să o admitem însă a priori ca un *sistem izolat*, având dela început o anumită cantitate de materie, ale cărei multiple schimbări intrinsece să nu fie alterate de fel prin augmen, tări sau defectiuni în afară.

Transpunerea acestui principiu, valabil în sisteme izolate, *pe plan cosmic* denotă însă tocmai ceace nu poate conveni materialismului, adică limitarea cantitativă a lumii materiale, prin izolarea ei de alte sisteme cari ar putea interveni prin prezența lor la turburarea principiului enunțat atât de categoric.

Principiul conservării materiei, rezultat din demonstrația experimentală a adevărului că azi nu se creiază nimic, nu poate duce însă la concluzia constrângătoare că nici odată nu a fost creat ceva, căci mintea noastră nu poate în acest caz înțelege de unde și cum a venit această atotputernică și veșnică materie — care pe de altă parte e asimilată unui sistem izolat și limitat — și mai ales cine i-a imprimat în esența ei acest principiu de constanței. Categoria causală a cunoașterii punându-ne această întrebare în mod constrângător, ne duce la necesitate admiterii existenței lui Dumnezeu, ca singura realitate infinită, creator al materiei ființe și al legilor ei.

Iar știința modernă prostulează prezența activă a cuiva la însuși începutul materiei. *Eterul cosmic* — spune această știință — e izvorul imens de energie, pe care deși nu-l putem percepe prin simțuri, nici determina experimental în chip mulțumitor, totuși îl cunoaștem în formele lui de concentrare în atomi, molecule, materie... *Materia nu există dela sine, ea provine din condensarea eterului*, fiind socotită ca un simplu rezervor de forțe sau ca o formă relativ stabilă a energiei derivată din eter.⁵⁾

Și chiar presupunând că lumea ar fi de fapt infinită — în cazul când un infinit cantitativ, imperfect, schimbător, nu ar fi un concept contradictoriu — o asemenea infinitate n'ar dovedi nici necesitatea, nici așezarea lumii. Infinitatea lumii dacă ar fi posibilă, ar face-o și mai vrodnică de autorul, ei, spune H. Pinard. (loc. cit. col 2038.)

1) H. Pinard, loc. cit. col. 2038.

2) Ibidem.

3) cf. și Nic. Pavlovici Rojdestvenski, *Apologetica creștină, Curs de Teol. fundam.*, trad. de Icon. C. Națarie, Tom II Fălcieni 1897 p. 212,

4) Ap. L. Abbé Moreux, op. cit. vol. I p 278.

5) Dr. I. Riem, op. cit. p. 5; Dr. Gustave Le Bon, *L'évolution des forces*; Paris 1908 p. 11.

Ș T I R I

Hirotonire. Preasfințitul nostru Episcop Veniamin a hirotonit întru presbiter pe clericul *Radu Vulșicu* pentru parohia *Mărcina* din protopresbiteratul Oraviței.

Noul Șef al Marelui Stat Major. Pe urma morții regretatului General Al. Ioanițiu, dl Mareșal Ion Antonescu a numit șef al Marelui Stat Major pe dl General de Corp de Armată Iosif Iacobici. Și până la această numire noul șef al marelui Stat Major a deținut o mare slujbă de Stat, fiind Ministru de Externe. Numirea este simultan și o distincție a Banatului, dl Șef al Marelui Stat Major fiind originar din Armenișul Graniței.

Vizita P. S. Episcop Veniamin la mănăstirea de maici Sf. Iiie dela Izvor de lângă Vasiova. Însoțit de consilierii referenți protic. stfor R. G. Ancușa și D. Sgăverdea P.S. Episcop a călătorit Marți la Vasiova. Înaintea mănăstirii de maici P. S. Sa a fost întâmpinat de starea Alexandrina Colibaba care a urat bun-venit întâmpinând pe Arhipăstor cu pâine și sare, iar corul maicelor a intonat „Pre Stăpânul”. Seara P. S. Sa a luat parte la serviciul vecerniei, iar mânezi la slujba acatistului și a Sf. Liturgii. Făcând totodată recepționarea lucrărilor dela mănăstire, P. S. Sa a găsit prilej în cea dintâia vizită la mănăstirea noastră de maici să dea, pe lângă binecuvântarea arhierescă și bune îndrumări și sfaturi maicelor. Văzând terenul donat de comuna Vasiova, a constatat că pe lângă gestul frumos și creștinesc al comunei, mănăstirea reclamă pentru dezvoltarea și liniștea necesară un teren mai mare și din proprietatea U. D. R. ului, care nădăjduim a nu se lăsa mai prejos într-o faptă creștinească, de cât care a făcut și altele mult mai de seamă.

În asistența celor cari au primit pe P. S. Sa a fost și protopopul tractual Dr Nicolae Iorgovan și primpretorul plasei Bocșa Gh. Stoiacovici.

Haine calde pentru iarnă, în urma aprobării Marelui Stat Major se pot trimite în pachete cu greutate până la 5 kg. În nord-estul țării ca și pe frontul de luptă frigul ivindu-se mai din vreme, măsura e binevenită, putându-se trimite soldaților flanele, svctere și orice haină călduroasă.

Monetele albe, de 50 și 100 Lei se retrag din circulație, întrucât dispoziția ca acelea să fie retrase până în 12 I. c. a fost prea pripită, s'a prelungit termenul până la 12 Noembrie a. c. când nu vor mai avea putere circulatorie.

Preoți lăudați pentru zelul dovedit în catehizarea elevilor în anul școlar trecut: Petru Olde — Lugoj Aurel Uroș Mramorac, Valeriu Fil. Perin Pătruvăsăla, G. Popoviciu — Mărul E. Jianu — Iaz, V. Suru — Cârpa, N. Ivanescu — Marga, G. Adam — Voislova, R. Olari — Prisaca, P. Crișciu — Surducul-mic, T. Gherga — Coșava, R. Radulovici — Bătești, C. Albu — Sărăzani, T. Adamescu — Plugova, A. Popovici — Gârliște, M. Bănescu — Anina și R. Suciuc Tievanicul-mic.

† **Preotul Aureliu Maghețiu** s'astins în parohia sa Toager după o viciață închinată sf. Altar, familiei și Neamului. A murit în vârstă de 63 ani fiind deplăns de copiii pe cari i-a crescut și i-a școlat, de parohienii pe cari i-a ajutat și servit ca un adevărat părinte, ca și de noi cari am pretuit totdeauna calitățile acestui distins servitor al altarului.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Cursurile la școlile de surori infirmiere încep abia la 1 Noembrie. Examenele de admitere s'au fixat pe ziua de 25 Octombrie a. c.

Note oficiale

Nr. 5173 Sc. ex. 1941.

În legătură cu informațiunile ce am publicat în foaia noastră privitor la propaganda ce trebuie să facem pentru ca fiii satelor noastre să se ducă la școlile practice, Camera Agricolă a județului Severin ne trimite:

1. Un prospect al școlii de gospodărie din Belinț și

2. Un prospect al școlii inferioare de agricultură din Lugoj.

Cuprinsul acestor prospecte este următorul:

1. La școala de gospodărie rurală Belinț jud. Timiș-Torontal, se primesc fiicele de săteni, cari au terminat cursul primar cel puțin 4 clase și au vrâsta de 12 ani și 18 ani. Absolventele a 7 clase primare se primesc în clasa III-a.

Cursurile acestei școli durează 3 ani și cine vrea să obțină un certificat de absolvire, trebuie să facă și anul de practică. Vacanța se dă la Crăciun și Paști câte 2 săptămâni, iar vara în serii una lună.

În cursul de 3 ani al școlii se fac studii de cultură generală după programa analitică stabilită de Minister, precum gospodăria casnică, bucătăria, lucrul de mașină, croitoria, țesătoria, (pânzeturi, covoare, etc.) și agricultura cu toate ramurile ei, atât practic, cât și teoretic.

Condițiunile de înscriere

Înscrierile încep la 1 Iulie până la 20 Septembrie, când trebuie să se prezinte, ținându-se examenul de admitere și burse.

Actele ce trebuiesc la înscriere sunt:

1. Cereve timbrată către direcțiunea școlii.
2. Extrasul de naștere.
3. Certificatul dela școala primară.
4. Certificatul de revaccinare.

Toate aceste acte se pot trimite prin poștă cu taxa de înscriere Lei 225, despre care se va elibera chitanța și se va atașa la actele de înscriere.

Efecte.

Elevete trebuie să-și aducă următoarele efecte:

1. Una față de saltea (străjac) cu dimensiunile 80 cm. lată și 1.80 lungă.
2. Una plapomă sau pătură.
3. Una perină.
4. 6 cearceafuri (2 de pat, 2 de plapomă și 2 pentru coavertură).
5. 2 fețe de perină.
6. 4 schimburi rufe de corp (cămăși de zi, de noapte, pantaloni).
7. 5 perechi ciorapi negri.
8. 6 batiste, 2 gulerașe albe, și toate cele necesare pentru toaletă.

9. Capod și 6 cârpe de șters praf, 1 sac pentru rufe murdare.

10. 2 halate albe pentru diverse lucrări în ateliere și 2 tulpane.

11. 4 prosoape (ștergare), 4 cârpe de bucătărie, 4 șervete.

12. 1 șorț negru de saten și uniforma prescrisă de Minister precum și costumul național al regiunii, aceste din urmă se vor confecționa la școală.

13. 2 șorțe albastre pentru bucătărie, 1 pălărie mare de pai pentru grădină.

14. Un palton culoare închisă și una bască la fel.

15. 2 perechi pantofi, 1 pereche pantofi de casă.

16. Farfurie adâncă, lată și mică, cană de catea cu lapte, păhar, cuțit, lingură, furculiță, linguriță.

17. Perie de dinți, de rufe, de ghetе; un piepten rar și piepten des și 5 kgr. săpun pentru spălat rufe, 1 sac pentru șters dușumelele și perie de trecut.

18. Rechizite pentru clase și ateliere sunt circa Lei 1000.

Taxele ce se plătesc:

Taxa de înscriere împreună cu cotizația Lei 225.

Taxa pentru uzajul mobilierului Lei 1000.

Taxa pentru fondul de construcție Lei 1000.

Elevele bursiere, ca ajutor la alimente Lei 2500.

Elevele absolvente Lei 5000.

Aceste taxe se pot plăti în 3 rate, din care prima rată se va achita la înscriere, la Crăciun și a treia la Paști.

Doritoarele de a fi bursiere va trebui să dovedească printr-un certificat de paupertitate că părinții sunt lipsiți de avere și mijloace și vor fi supuse unui examen de bursă. Examenul de burse se va ține la 20 Septembrie din materialul a 4 clase primare.

Absolventele pot urma după absolvirea a 4 ani la această școală, școala de g. II. de unde au dreptul să devină măestre.

Scopul principal al acestor școli este de a crește gospodine bune și destoinice pentru gospodăriile noastre țărănești.

Diracțiunea școlai

1. Școlai inferiorai de agricultură au de scop:

a) Să dea pregătirea profesională fiilor de agricultori care doresc să devină buni gospodari în exploatațiunii proprii;

b) Să pregătească personal inferior calificat sau muncitori calificați pentru exploatațiunile agricole.

2) Durata învățământului este de 4 ani, din care ultimul an este un an de practică și se va face la școală sau la o instituțiune organizată în acest scop, unde va funcționa cel puțin un conferențiar pentru îndrumarea practică a elevilor.

3. Absolvenții școlai inferiorai beneficiază de reducerea la un an a serviciului militar, dacă au satisfăcut cerințele legii pentru pregătirea pre-militară.

4. Sunt admiși la examenul de intrare în clasa I-a de preferință tinerii fii de agricultori, în vârstă de cel puțin 15 ani impliniți sănătoși, bine desvoltați, absolvenți ai cursului primar complet și ai căror părinți au o suprafață de teren corespunzătoare loturilor tip din localitate.

Dispensă de vârstă nu se admite.

Cererea de înscriere timbrată se adresează direcțiunii școlai respective până la 25 Septembrie, prin reprezentanții legali ai candidatului, părinți sau tutori, fie personal, fie prin poștă.

Cererile prezentate mai târziu sau cu actele necomplete nu se vor ține în seamă.

În cerere se va arăta dacă tânărul candidaază pentru bursă sau solvă.

Cererea va fi însoțită de următoarele acte:

a) Extractul de naștere;

b) Actul de cetățenie;

c) Actul de revaccinare;

d) Certificatul de absolvire a cursului primar;

e) Recipisa școlai pentru achitarea taxei de înscriere de 100 Lei;

f) O declarație autentică, certificată de primărie, din partea părintelui sau tutorelui prin care se obligă să plătească taxele cerute de școală și a restitui cheltuelile de întreținere suportate de Stat în caz de retragere a elevului din școală din vina sa;

g) Un certificat de situația materială eliberat de percepția locală, în care să se arate terenul, precum și toată averea pe care o posedă candidatul sau părinții săi, nu numai în comuna de reședință ci și din altă localitate, precum și impozitul la care este impus candidatul sau părinții lui.

6. Examenul de admitere se va ține în localul școlai la 1 Octombrie, după examinarea medicală care este eliminatorie.

Examenul de admitere este scris și oral din următoarele materii: aritmetica și geometrie, citire, scriere și exerciții gramaticale, conform programelor școlai primare.

Proba scrisă este eliminatoare; vor fi admiși la proba orală numai candidații care vor obține la proba scrisă media generală cel puțin șase, fără a avea la una din lucrări o notă mai mică de cinci.

Cei ce vor avea o medie generală mai mică de cinci vor fi respinși chiar dacă sunt locuri disponibile.

7. Elevii vor fi înscriși în clasa I-a pe temeiul examenului de admitere și repartizați în următoarele categorii:

- a) Elevi interni: bursieri și solvenți;
- b) Elevi externi.

Repartizarea elevilor pe categorii se face după următoarele norme:

Numărul bursei se va stabili la fiecare școală de consiliul profesional, după capacitatea financiară a școlii.

Bursele se vor distribui în ordinea clasificării candidaților reușiți cu media generală cel puțin 7.

Candidații, ai căror părinți au o stare materială bună, nu pot fi primiți ca bursieri, oricare ar fi clasificarea lor la examenul de admitere.

La condiții egale și în cazul când numărul celor îndreptățiți a fi admiși în școală e mai mare de cât numărul locurilor vacante, vor fi preferați fiii de agricultori.

Candidații, ai căror părinți nu au mijloace pentru a le asigura o gospodărie agricolă, vor fi primiți în școală în număr limitat la un sfert din numărul locurilor vacante.

8. Elevii interni vor avea în școală hrană, locuință, spălat, luminat și încălzit.

Taxa de întreținere (solva) este de 3.000 lei la școlile de agricultură și horticultură.

Taxa se va plăti jumătate la intrarea în școală și jumătate la 1 Aprilie.

Bursierii vor plăti o treime din taxa de întreținere.

Când mijloacele școlilor vor fi neîndestulătoare, pentru a asigura întreținerea elevilor, consiliul profesoral poate institui taxe suplimentare sau contribuțiuni în natură, cu aprobarea ministerului.

La intrarea în școală fiecare elev va depune o garanție de 500 Lei pentru acoperirea eventualelor stricăciuni ce ar cauza școlii. Această garanție se va completa de elev după fiecare imputație ce i se va face pentru stricăciuni. Ea se va restitui elevului la terminarea școlii sau la retragerea lui definitivă din școală.

La intrarea în școală fiecare elev intern este obligat să aibă efecte de corp (3 schimburi complete) și efecte de pat (3 cearceafuri pentru plapomă și pat, 3 fețe de perne) precum și un ferăstrău, un cesor și un briceag pentru altoit.

9. Cursurile școlilor se deschid pe ziua de 6 Octombrie.

Cucernicii preoți sunt invitați să facă înținsă propagandă pentru aceste școli practice, anunțând chiar și în biserică avantajile pe care le oferă fiilor noștri de țărani.

Faptul că termenele prevăzute în prospecte au trecut, nu împiedică înscrierea ulterioară a candidaților.

Caransebeș în 9 Oct. 1941.

Episcopul:
† VENIAMIN

Consilier referent:
N. Cornean

Nr. 5161 E. 1941

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, Serviciul M. O. N. T. și A. P. cu adresa Nr 26.232 din 2 Octombrie a. c. dispune ca orice intervenție referitoare la mobilizările pentru lucru, demobilizări, scutiri de concentrări sau mobilizări să nu se adreseze direct Marelui Cartier General ci numai prin Eparhii, Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor, serviciul M. O. N. T. și A. P.

În consecință se interzice cu desăvârșire orice corespondență direct cu Marele Cartier General în acest sens, având a se observa întru toate dispozițiile de mai sus ale On. Minister.

Caransebeș, la 7 Octombrie 1941.

Episcopul:
† VENIAMIN

Secretar: eparhial:
Pr. P. Toma

Nr. 5191 E. 1941.

Se atrage atențiunea On. Oficii parohiale să grjească, ca la sărbătoarea „Marelui mucenic Dimitrie“, în 26 Octombrie a. c. să se poarte „Tasul Sfântului Mir“.

Sumele adunate se vor trimite prin Oficiile protopresbiterale pe lângă raport Cassieriei eparhiale cel mai târziu până la 10 Noembrie a. c.

Caransebeș, la 10 Octombrie 1941.

Episcopul:
† VENIAMIN

Consilier referent:
D. Sgăverdia